

VELENÍ VOJSKŮM PŘI JEJICH UVÁDĚNÍ DO BOJOVÉ POHOTOVOSTI

Současné požadavky na zabezpečení nepřetržitě bojové pohotovosti vojsk mají vysoké nároky na organizovanou, sladěnou a všestranně zabezpečenou činnost. Zvláště výrazně se projevují v oblasti velení bezprostředně po vyhlášení bojového poplachu a při uvádění svazků, útvarů a jednotek do plné bojové pohotovosti.

Zvýšila se úloha dozorčích orgánů, skupin velení a řízení z hlediska včasného zahájení plnění úkolů. Důležitou úlohu mají dozorčí orgány, zvláště v počátečním období při zabezpečování včasného pronikání signálů, vyrozumívání vojáků z povolání, odvelených jednotek a při plnění dalších úkolů.

Velení vojskům od stálé bojové pohotovosti po uvedení vojsk do plné bojové pohotovosti a při vedení bojové činnosti musí být vždy odolné, nepřetržitě, operativní a utajené, a to jak v podmínkách použití konvenčních, tak i jaderných zbraní.

Při uvádění vojsk do vyšších stupňů bojové pohotovosti je nutné, aby zabezpečilo v časových normách splnění všech plánovaných úkolů.

Systémem velení musíme vytvořit podmínky pro:

- včasné a hodnověrné získání informací o stavu plnění úkolů,
- pevné a trvalé řízení činnosti podřízených stupňů,
- odolnost a pružnost při narušení plánované činnosti, včas a operativně usměrňovat průběh plnění úkolů.

Hlavním cílem velení je dosáhnout splnění všech plánovaných úkolů v stanovených časových normách.

Rozhodující úlohu má velitel, který velí podřízeným osobně, i prostřednictvím štábu, s pomocí zástupců a náčelníků druhů vojsk a skupiny velení a řízení. Velitel udržuje těsnou součinnost s náčelníkem štábu, který řídí skupinu velení a řízení a informuje ho o všech vydaných nařízeních a zabezpečuje pevné velení od počátku uvádění vojsk do plné bojové pohotovosti. Je povinen vždy znát místo, činnost a situaci podřízených útvarů (jednotek), jejich bojeschopnost, zabezpečení a usměrňovat jejich úsilí ke splnění úkolů.

V oblasti velení při uvádění útvarů do bojové pohotovosti soustřeďujeme pozornost na zabezpečení: autonomnosti velení rozvinovaných a vytvářených útvarů, jeho odolnost a odolnost spojovací soustavy, přehledu a všestranné informovanosti vytvářením vnitřních informačních systémů.

Cílevědomé zabezpečení těchto požadavků na velení vytváří příznivé podmínky ke splnění úkolů v každé době, v stanovených termínech a k uvedení vojsk do plné bojové pohotovosti.

V současných podmínkách důležitý požadavek, který zabezpečuje odolnost řízení, je autonomnost, tj. schopnost zabezpečit splnění úkolů rozvinovým i vytvářeným útvarem samostatně — jen vlastními silami a prostředky.

Organizovanou činnost orgánů velení a tím i skupiny velení a řízení bezprostředně ovlivňuje pevnost, operativnost, nepřetržitost a odolnost velení vojskům.

Mezi nejdůležitější principy organizace velení patří:

- soulad organizační struktury s plněnými úkoly v oblasti velení a při uvádění vojsk do plné bojové pohotovosti,
- přesné rozdělení funkcí a funkční náplně,
- jednota stylu a metod řešení úkolů na všech stupních velení,
- všestranné a nepřetržité hodnocení faktorů času a plánovitost práce,
- technické vybavení, zdokonalování forem a metod práce skupin velení a řízení na místech velení.

Vysokou úroveň organizace velení můžeme dosáhnout jen za předpokladu, že jednání podřízených zabezpečuje takovou činnost, která nezdvouje a nevylučuje její prvky, ale účelně i vzájemně ji doplňuje v souladu s předurčením a rozsahem plněných úkolů. Tímto dosáhneme, že orgány velení budou sladěným celkem. Proces velení tak zabezpečuje nepřetržitě a efektivně plnění plánovaných i nově vzniklých úkolů při uvádění vojsk do plné bojové pohotovosti.

Toho docílíme především přesným rozdělením funkcí a funkční náplně nejen mezi orgány velení, ale i mezi příslušníky skupiny velení a řízení i u příslušníků všech zvláštních pracovišť. Obsazení míst velení řešíme podle předem připraveného a každodenně upřesňovaného bojového rozdělení.

Konkrétní rozdělení a návaznost funkčních povinností jednotlivých členů skupiny velení a řízení mobilizace na kterémkoli stupni velení je jednou z nejdůležitějších podmínek efektivnosti velení vojskům, zvláště při vzrůstajícím rozsahu a složitosti úkolů velení při uvádění vojsk do plné bojové pohotovosti. Funkční povinnosti je třeba určovat podle různých pracovních podmínek, charakteru činnosti a možných krizových situací. Rozdělení funkční náplně řešíme v souladu s připravenými metodikami práce a určenými způsoby plnění jednotlivých úkolů a zabezpečením maximálně racionálního využití možností nejen vykonavatelů, ale i spojovacích prostředků. K nejučelnějšímu využití a správnému rozdělení práce mezi členy skupiny je vhodné mít rozpracované dílčí metodiky na základě plnění úkolů celé skupiny.

Každý stupeň velení plní úkoly na základě sladěných metodik a způsobu činnosti shora dolů. Jen v tom případě nebude docházet k duplicitě a opakování, ke ztrátám času při vyžadování hlášení a podobné činnosti.

Organizované plnění úkolů vyšších stupňů bojové pohotovosti závisí dále na správné činnosti velitele, náčelníka štábu a skupiny velení a řízení.

Skupina velení a řízení organizuje všechny plánované počáteční činnosti ve složení podle bojového rozdělení. Tato skupina je pracovní orgán velitele pro řízení mobilizace. Sleduje i hodnotí situaci, připravuje návrhy na opatření pro velitele, předává jeho rozkazy, organizuje a uskutečňuje kontroly, poskytuje pomoc, připravuje a předkládá hlášení. Zpracovává a včas doručuje informace, případně výkazové a informační dokumenty nadřízenému štábu. Je orgánem, kde se soustřeďují všechny informace o průběhu plnění úkolů. Mezi nej důležitější úkoly skupiny patří:

- informovat velitele o situaci a plnění úkolů,
- přijímat hlášení o činnosti (v kasárnách, určených prostorech) a počtech vyvedených osob a techniky, zpracovat i vést výkaz počtů,
- prověřovat plnění opatření zabezpečení bojové činnosti,
- řídit a zabezpečit vyvážení materiálu a techniky do prostorů soustředění podle zpracovaných plánů,
- kontrolovat realizaci všech plánovaných opatření příslušného stupně bojové pohotovosti.

Aby mohla skupina velení a řízení plnit funkci, je nutné k sledování situace a získání přehledu ji vybavit potřebnými pomůckami, zejména harmonogramem, grafem informací, který zahrnuje vnitřní informační systém, přehledným výkazem počtů podřízených útvarů (jednotek) i počtů štábu a jeho rozdělení sil a prostředků na místa velení.

Funkčnost vnitřního informačního systému je závislá na zabezpečení spolehlivého spojení. K zabezpečení činnosti je nutné, aby měl každý velitel a skupina velení a řízení kromě linkového i rádiové spojení. V případě použití záznamu k vydávání nařízení je nutné pracoviště skupiny vybavit magnetofonem, ev. jinými technickými prostředky.

Pevnost velení při uvádění útvaru do bojové pohotovosti záleží na důsledném a houževnatém uskutečňování rozhodnutí velitele k přesnému, včasnému a úplnému splnění určených úkolů při uvádění vojsk do plné bojové pohotovosti. Dále vyžaduje trvalé sledování vývoje situace a včasné přijetí opatření ke splnění úkolů.

Odolnosti a nepřetržitosti velení při uvádění vojsk do plné bojové pohotovosti dosahujeme:

- vhodným uspořádáním míst velení a promyšleným rozmístěním jednotlivých orgánů a náčelníků; správnou realizací úlohy a místa hlavních funkcí v procesu plnění rozhodnutí velitele,
- úplnou znalostí situace uváděných vojsk do plné bojové pohotovosti,
- spolehlivým systémem spojení s místy velení a se všemi mobilizačními pracovišti,
- včasným přijetím opatření a stanovením úkolů vykonavatelům k realizaci rozhodnutí velitele,

— všestranným zabezpečením a bojovým zajištěním orgánů velení (včetně mobilizačních pracovišť) a uskutečněním všech opatření, zvláště k ochraně vojsk proti zbraním hromadného ničení a vzdušným výsadbám,

— skrytým rozmístěním jednotlivých orgánů, které zabezpečují velení, zejména budováním míst velení a jejich dokonalým maskováním.

Při možném napadení, zvláště diverzními skupinami nepřítel, jadernými a chemickými zbraněmi, úderu letectva je nutné postupovat tak, abychom paralyzovali anebo alespoň podstatně snížili jejich činnost. Tímto je dána podstatná odolnost, která spočívá ve:

- snížení možnosti zjištění míst velení prostředky průzkumu nepřítel,
- omezení účinku jaderného napadení a ostatních prostředků hromadného ničení,
- schopnosti ničit prostředky nepřítel při vedení vzdušných úderů,
- zmenšení vlivu radiotechnických prostředků nepřítel na rušení spojení.

Jejich efekt spočívá v komplexním využití všech opatření, která nemůžeme řešit odděleně, ale ve vzájemné souvislosti tak, abychom znásobili jejich vliv na snížení účinků nepřítel, a tím i zvýšení odolnosti velení při uvádění vojsk do plné bojové pohotovosti.

Významnou úlohu má **ženijní budování** prostorů soustředění, které zabezpečuje zvýšení odolnosti míst velení a systému spojení proti účinkům konvenčních zbraní, i proti ničivým faktorům zbraní hromadného ničení. Ženijní budování je časově i materiálně velmi náročné. Celková doba na vybudování ochranných objektů je u tankového pluku 3 až 3,5 dne, u motostřeleckého pluku 4 dny. Vybudování objektu na místech velení trvalého charakteru ze železobetonových prefabrikátů typu UŽ-6 trvá 8—10 dnů. Rozsah budování míst velení určuje velitel útvaru ve svém rozhodnutí. Podklady pro stanovení pořadí prací připravuje náčelník ženijní služby.

Své místo a poslání při zabezpečování velení a realizace úkolu rozhodnutí velitele má **rekognoskační skupina**. Její činnost vychází z úkolů a situace, tzn. vede průzkum prostorů rozmístění míst velení, zvláštních pracovišť, řídí organizované zaujetí určeného prostoru dopravními a technickými prostředky.

Zkušenosti ze cvičení a různých zaměstnání potvrzují, že k zabezpečení splnění úkolů rekognoskační skupiny je účelné, aby ji tvořili:

— velitel-důstojník operačního směru (s rádiovou stanicí), který má předpoklady pro řízení této skupiny a je schopen zabezpečit splnění uvedených úkolů,

— 3—4 vojáci z povolání (velitel čtyř od provozní jednotky, velitel ženijní jednotky, důstojník pro spojení),

— průzkumná skupina (k organizování a vedení průzkumu místa rozmístění),

— regulační družstvo s podací stanicí,

— vozidlo vrtulníkové jednotky s nejnutnějším počtem osob (k zabezpečení průzkumu prostoru rozmístění této jednotky a přistávacích ploch),

— síly a prostředky pro rekognoskaci a rozvinutí spojení,

— motostřelecká jednotka (k zabezpečení ochrany míst velení).

Takto organizovaná a včas vyslaná rekognoskační skupina, určená k zabezpečení rozvinutí míst velení, je prvním předpokladem odolnosti místa velení

v novém prostoru. Organizaci bojového zabezpečení této skupiny (při přesunu z mírové posádky) zajišťují jednotlivé součásti s využitím vlastních organických zbraní.

Jsem si vědom omezených možností při vyčleňování této skupiny do doby dosažení pohotovosti některých útvarů. Je však nutné, aby velitelé a náčelníci štábu přihlíželi k úloze a místu skupiny a snažili se její složení uzpůsobit maximálně.

Zvyšování úrovně a efektivnosti velení je jedním z nejaktuálnějších problémů činnosti vojsk v mfru, při plnění bojových úkolů, ale i při uvádění vojsk do plné bojové pohotovosti. Úspěšné splnění úkolů velení závisí na vysoké organizovanosti, využívání získaných zkušeností z uvádění vojsk do bojové pohotovosti, na zabezpečení přesné a sladěné činnosti jednotlivých orgánů velení a vykonavatelů a na odolnosti velení.

To vyžaduje od všech velitelů a odpovědných funkcionářů zabezpečit kvalitní organizátorskou a řídicí práci od svazku až po jednotku. Je nutné, aby se tato práce projevila v osobních pracovních plánech činnosti vedoucích funkcionářů, v praktickém řízení podřízených, v ovlivňování a usměrňování jejich činnosti, v metodě práce velitelů a hlavních funkcionářů a v osobní zodpovědnosti za oblast bojové pohotovosti na všech stupních velení.